

ZBOROV

Československo 1938 • 109 min. • DCP, Blu-ray • anglické titulky • přístupné
• drama • digitálně restaurovaný film

K dispozici: listopad 2018

Režie	J. A. Holman, Jiří Slavíček
Scénář	J. A. Holman
Námět	Rudolf Medek
Kamera	Josef Střecha
Střih	Jan Kohout
Zvuk	Vilém Taraba
Architekt	Jan Zázvorka
Hudba	Otakar Jeremiáš
Hrají	František Smolík, Marie Ptáková, Ladislav Boháč, Vladimír Šmeral, Jarmila Beránková, Václav Trégl, Jiří Plachý a další

Anotace

V červenci 1917 se u ukrajinského Zborova odehrála bitva, v níž českoslovenští legionáři, do té doby roztroušení po východní frontě, poprvé bojovali jako armádní jednotka. Celovečerní film Zborov zachycuje prostřednictvím osudů několika postav řadu událostí, které bitvě předcházely. Především ale vyniká rekonstrukcí válečných bojů, která obstojí i před dnešním divákem.

Kontext

Za napjaté mezinárodní situace konce 30. let se československý film opakovaně obracel k válečné a vojenské tematice. Podle námětu legionáře a spisovatele Rudolfa Medka tehdy vznikl snímek Zborov, připomínající činnost legií i domácího odboje za 1. světové války.

Strojírenské závody v Plzni, kam je umístěna podstatná část děje, musely za extrémního pracovního nasazení vyzbrojovat rakouskou armádu, což zde mimo jiné vedlo ke koncentraci protirakouských odbojových sil. Druhou rovinu filmu představuje líčení života vojáků a událostí na frontě. Vrcholem je pak scéna bitvy, jež se odehrála 1. a 2. července 1917 na východní frontě u obce Zborov. Ačkoli to v kontextu celé války nebyla bitva příliš významná, nečekaný úspěch špatně vyzbrojených, ale odhodlaných legionářů z ní udělal mezník v usilování o samostatný stát Čechů a Slováků. Stala se záhy námětem řady literárních i jiných uměleckých děl a také výzvou prvorepublikové kinematografii. V roce 1928 se objevila v němém snímku Za československý stát, o tři roky později ve zvukové adaptaci románu Josefa Kopty Třetí rota. Rekonstrukce ve filmu Zborov se od dřívějších odlišuje nejen technickou vyspělostí, ale i aktuálním významem, který měla pro diváky v době bezprostředního ohrožení novým válečným konfliktem.

To ostatně platí pro celý film. Jeho realizaci zdržely spory při přípravě scénáře a obtíže s natáčením náročných exteriérových scén. Premiéra se proto neuskutečnila k 20. výročí bitvy v roce 1937, jak bylo v plánu, ale až začátkem roku 1939, v tísnivé atmosféře druhé republiky.

Snímek uvádíme v rámci projektu Filmové osmičky, který připomíná významná výročí roku 2018. Film byl digitálně restaurován pod dohledem restaurátorky Národního filmového archivu Jeanne Pommeau ve studiu Universal Partner Production za podpory Ministerstva kultury České republiky a je zařazen do programu Společné století.